

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญและการจัดการ

แมลงและสัตว์พาหะนำโรคที่ทำให้เกิดโรคและการควบคุมป้องกัน

แมลงวัน (Flies)

แมลงวันเป็นพาหะนำโรคร้ายแรงหลายชนิดมาสู่มนุษย์ และนำสิ่งสกปรกมาปนเปื้อนอาหาร แมลงวันชอบกินอาหารบนสิ่งที่เน่าเปื่อย อาหารสด คาว เศษอาหาร รวมทั้งมูลสัตว์หรือคน

Adult

การควบคุมและป้องกันแมลงวัน

- การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลภายในอาคารให้สะอาด เช่น ถังขยะภายในห้องครัวควรมีฝาปิดให้มิดชิดไม่รั่วซึม
- การบำรุงรักษาความสะอาดในสถานที่ต่าง ๆ เช่น การดูแลรักษาความสะอาด ไม่มีเศษอาหารที่เป็นตัวนำให้มีแมลงวัน

แมลงสาบ (Cockroaches)

แมลงสาบมีขนาดแตกต่างกันกับชนิดของมัน ชอบอาศัยตามช่องแคบๆ หรือรอยแตกต่างๆ มันออกหากินตอนกลางคืนกินอาหารทุกชนิด เช่น เมล็ดพืช ขนมอบกรอบ แป้ง กาว สิ่งปฏิกูล ซากสัตว์ เสมหะ เป็นต้น ระหว่างการกินอาหารแมลงสาบจะสำรอกเอาของเหลวสีน้ำตาลออกมาปนเปื้อนอาหาร

การควบคุมและป้องกันแมลงสาบ

- การป้องกันไม่ให้แมลงสาบเข้าสู่ตัวอาคาร เช่น ใช้ตะแกรงหรือติดมุ้งลวดตามประตูหน้าต่าง ช่องลม หรือช่องว่างต่าง ๆ ถ้ามีรอยแตกที่เข้าสู่อาคารให้ใช้ปูนพลาสเตอร์อุด เพื่อไม่ให้แมลงสาบเข้ามาภายในได้
- รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยด้วยการเก็บรักษาสิ่งของต่าง ๆ ภายในอาคารให้เรียบร้อย

หนู (Rat)

หนูเป็นสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม มีฟันแหลม ๒ คู่ ซึ่งฟันของหนูจะมีการงอกอยู่ตลอดเวลา หนูมีการแพร่พันธุ์อย่างรวดเร็ว ซึ่งอายุประมาณ ๓-๔ เดือนก็สามารถแพร่พันธุ์ได้ หนูเป็นสัตว์แทะที่ชอบออกหากินในเวลากลางคืน ซึ่งหนูเป็นสัตว์ที่นำโรคมาสู่มนุษย์ เช่น กาฬโรค มูริน ไทฟัส Salmonellosis นำเชื้อโรค Leptospirosis ไข้หนูกัด (rat-bite fever) นอกจากนี้ยังเป็นปล่อยของเสียทำให้เป็นแหล่งของพยาธิด้วย เป็นต้น

การควบคุมและป้องกันหนู

- ควรปิดหรืออุดทางเข้าออกของหนูด้วยตาข่ายลวด สังกะสี แผ่นโลหะ หรือปูน เพื่อป้องกันไม่ให้หนูกัดแทะได้
- เก็บและกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกหลักสุขาภิบาล เพราะขยะเปียกเป็นแหล่งอาหาร ส่วนขยะแห้งเป็นที่พักอาศัยของหนู จึงต้องหมั่นทำความสะอาดไม่ให้มีเศษอาหารหรือกลิ่นอาหารตกค้าง ที่เก็บขยะต้องมีฝาปิดมิดชิด ท่อน้ำทิ้งไม่ควรมีเศษอาหารค้างทิ้ง
- เก็บอาหารแห้งให้ถูกต้องเหมาะสม โดยวางไว้ในที่ยกพื้น ขาโต๊ะสูงจากพื้นอย่างน้อย ๑๒-๑๘ นิ้ว ไม่ควรวางจัดข้างฝาหรือวางซ้อนๆ จนถึงเพดาน เพราะหนูชอบวิ่งตามแนวข้างฝา บริเวณพื้นด้านที่ติดข้างฝาควรทาสีขาวเป็นแนวยาวตลอดฝาผนังทั้งห้อง โดยมีความกว้าง ๖ นิ้ว เพื่อประโยชน์ในการตรวจร่องรอยของหนูและทำความสะอาดได้สะดวก

มด (Ant)

เป็นสัตว์ในวงศ์ Formicidae อันดับ Hymenoptera มีจำนวนชนิดมากกว่า ๑๒,๐๐๐ ชนิด โดยพบมากในเขตร้อนของโลก มดมีการสร้างรังเป็นอาณาจักรขนาดใหญ่ บางรังมีจำนวนประชากรมากถึงล้านตัว

การควบคุมและป้องกันมด

- ทำความสะอาดพื้นที่อยู่เป็นประจำ เช่น ปิดปากภาชนะอาหารและเก็บไม่ให้มดเข้าถึงอาหารที่มีลักษณะเหนียว ๆ ทวาน ๆ มัน และอาหารที่เป็นเนื้อสัตว์ได้
- นำขยะไปทิ้งและปิดฝาถังขยะในครัวให้แน่น

นก (Bird)

นกเป็นสัตว์พาหะชนิดหนึ่ง โดยเชื้อโรคที่พบว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาพคนได้ก็พบได้จากมูลของนก ในที่นี้ขอยกตัวอย่างถึงนกพิราบ ซึ่งเป็นนกที่พบได้ทั่วไป ซึ่งเจ้าเชื้อโรคในมูลนกพิราบก็คือ เชื้อราคริปโต-คอคคัสนีโอฟอร์มานส์ (Cryptococcus neoformans) ซึ่งเป็นเชื้อราที่พบได้บ่อยในกลุ่มนกพิราบและนกตระกูลเดียวกัน

การควบคุมและป้องกันนก

- สร้างตาข่ายป้องกันนกบริเวณโดยรอบระเบียงหรือสถานที่ที่ต้องการปิดช่องเข้ามาในตัวอาคาร
- กำจัดรังนกไปทิ้ง ไม่ให้เหลือเศษหญ้าหรือเศษไม้ที่นกนำมาทำรัง
- ทำความสะอาดมูลนกเป็นประจำเพื่อไม่ให้เชื้อโรคที่ติดอยู่ที่พื้นและผนังกระจายมาถึงผู้ใช้อาคารได้

